
РЕЧ ГОСТА УРЕДНИКА

Религија је увек била од критичне важности за америчку политику. Још од самих почетака републике, Сједињене Америчке Државе биле су верски динамично друштво са пролиферацијом протестантских деноминација, доласком католика из Ирске и других крајева Европе, а касније и Јеврејима, православним хришћанима и других. Поред њих, САД су и место у којем постоје новије верске традиције, као што су Мормони или Јеховини сведоци, са својим политичким тенденцијама. И дуго након што је секуларизација умањила значај политичких ефеката религије у Европи, у Америци религија и даље има важну улогу у политици: етнокултурни историчари су показали да главне политичке партије у овој земљи имају јасне етно-религијске елементе - и које их користе у свом избору кандидата, политичког стила, и јавних политика.

Али америчка религија се мења, као и њен односе према партијским политикама. Три главна тренда утицала су на партије и кандидате када је у питању религија. Прво, америчка религија постала је све више диверзификована, са растом броја етно-верских "мањина". Све до 1960тих година, главни део електората био је подељен између белих евангелика и протестаната, црних протестаната и католика са европским коренима, што није више случај. Протестанти су се смањили у бројевима, као и католици из Европе. Чак су и бели евангелици, који су дуго успевали да се одупру овом тренду, постали мањи део електората. У исто време, друге групе су порасле, као што су Латини, азијски католици и протестанти, муслимани, будисти, хиндуисти али и остали, и на тај начин искомпликовали бирачко тело за обе партије.

Други тренд односи се на јачање интерних подела унутар естаблираних америчких верских традиција, са новим верским поделама које утичу и на политичке поделе. Социолози религије, као што су рецимо Роберт Вутнох и Џејмес Дејсион Хантер, сматрали су да ће се до 1990. све беле протестантске цркве поделити између „традиционалиста“ и „прогресиваца“ у складу са својим уверењима. Прва група је она са тврдокорнијих верским ставовима и конзервативнијим политичким уверењима, док се друга обележава са комбиновањем либералнијих погледа у обе сфере. И у току три деценије, верска штампа извештавала је о поделама, шизмама и интерним сукобима између белих протестантских деноминација. У овом веку, сличне поделе су задесиле и беле католике, које се могу повезавати и са савременим сукобима унутар Америчке конференције католичких свештеника. У све три традиције (укључујући и америчке Јевреје), традиционалисти су се идентификовали са Републиканском партијом, док су прогресивци били усмерени на Демократе. Као резултат, ова „реструктуризација“ успела је да прекрије стару етно-религијску поделу.

На крају, иако САД дуго одолевају силама секуларизације које су опустошиле верски мозаик Западне Европе, на прелазу из 20. у 21. век све више Американаца пријављује да више нису идентификовани ни са једном верском традицијом, што се посебно види код млађе популације. Неки посматрачи су објаснили овај тренд као реакцију на „брак“ између хришћанских конзервативаца и Републиканаца и њихово усвајање анти-геј, про-живот и друштвено „нетолерантних“ традиционалистичких ставова. Други овај тренд виде као рекацију на шири друштвени напредак, као што је географска мобилност, високо образовање, и алтернативне друштвене могућности. Шта год да је тачно, све већи контингент „неопредељених“ представља нови елемент у политици – изазов за Републиканце али и прилику за Демократе.

У овом специјалном броју, аутори анализирају ове феномене са фокусом на америчку верску политику. У првом тексту, Лиман Келштед и ја нудимо широк историјски преглед верског гласања у САД од када су почела да се раде истраживања у 1930-тим. Показујемо да су америчке политичке партије увек имале важне религијске елементе, али да се природа њихових изборних коалиција драматично мењала. Старе етно-религијске поделе између евангелика, протестанака, католика и црних протестаната су биле веома важне за верско гласањес све до 1970-тих, када је почео да се осећа утицај верске реструктуризације. Традиционалисти су почели да нагињу ка републиканцима, а прогресивци ка демократама. У скорије време, растући број секуларних гласача и нових верских мањина су ојачали Демократску странку. Ми закључујемо да су, небитно од енто-религијске афилијације и теолошке перспективе, верске варијабле много важније у предикцији гласања за председника од социо-економских фактора. А ти верски фактори су све више укорењени у поларизацији политичких странака.

Католици су увек били круцијални политички садржај америчке историје, обично на страни демократа. Иако се ентички састав америчког католицизма драматично променио у последњих неколико декада, католици су и даље скоро $\frac{1}{4}$ електората. И имајући у виду да је Џое Бајден католик, одазив католика у председничким изборима 2020. био је посебно занимљив. Корвин Смиidt нуди богат увид у улогу америчких католика у номинационим и изборним кампањама 2020., са фокусом на различитости у католичким одговорима. Иако због различитих извора података није могуће дати ниједан коначан закључак, Смиidt сматра да је незнатна већина католика гласала за Трампа, окончавши на тај начин избор на страни победника. Гласачи католици су били подељени по расним и етничким линијама, па су белци гласали за Трампа, а латиноси, црнци и остали католици за Бајдена. Иако је 2020. године Трамп имао нешто бољи резултат код латино популације него 2016. На крају „Божји јаз“ између побожних и мање побожних порастао је у 2020. и наводи на закључак да се верска реструктуризација наставља и код америчких католика. У сваком случају, католици ће остати и даље важна мета будућих

кандидата за председника.

Као и католици, верски неодређени гласачи представљају око ¼ гласачког тела (а можда и више). Хантер Дригерс и Рајан Бурџе нуде важне увиде у најбрже растућу „верску“ групу у САД – неодређене. Они документују све већи удео ове групе али и анализирају њихово изборно понашање у 2016. и 2020. години. Према њима, победа Џоа Бајдена 2020. умногоме би требало да буде захвална управо овим гласачима (али и повећном излазношћу и променама оних који су раније гласали за неку трећу партију). Насупрот томе, иако Трамп није имао неку посебно велику подршку од ових гласача 2016., његов резултат је био много мањи 2020. Аутори такође потврђују још један тренд: верски неодређени гласачи нису униформни: атеисти су најлибералнији и демократе, агностици су негде у средини, а они који су „ништа посебно“ су више центристички настројени. Стога, док су „неодређени“ као група више настројени према демократама, постоје важне разлике унутар саме групе. Због свог броја, обе партије ће морати да развију стратегије у правцу што већих добити (Демократска партија) или што мањих губитака (Републиканска партија) међу овим гласачима.

На крају, Кедрон Балдвел нуди поглед на верске лидере у контексту избора у Ајови, што је заиста прва важна тачка у процесу номинације кандидата. 2020. године, евангелички, протестантски и католички клер је показао велике разлике у односу на партије, председничке кандидате, и политичка питања. Он открива да је свештенство које нагиње ка демократама, који доминирају унутар протестантизма, било посебно активно у односу на претходне изборне утакмице, што је вероватно резултат јаких анти-трамповских ставова. Евангелици су, са друге стране, остали јако идентификовани са републиканцима и били спремни да гласају за Трампа (иако су неки имали јаке резерве у вези његовог карактера). На крају, католички свештеници су јасно исказивали унутрашње идеолошке поделе које постоје у цркви. Бардвел на фасцинантан начин примећује да је контроверзна идеја „хришћанског национализма“ нашла јаку подршку код евангелика и католика, али и да је била јасно одбијена од стране протестаната. Као закључак, Бардвел сматра да је америчко свештенство показује и доприноси јачању партијске поларизације међу верским групама – што је тема која се провлачи кроз све чланке.

Џејмс Л. Гут¹

1 James L. Guth (Ph.D., Harvard University) is William R. Kenan, Jr., Professor of Political Science at Furman University. His work on religion and politics has appeared in leading scholarly journals and edited volumes, and he is the author or coeditor of several books, including *The Oxford Handbook of religion and American Politics* (2017) and *Religion and the Culture Wars* (1996). Contact E-mail: jim.guth@furman.edu